

LETO I. - 1959-60

2

8. FEBRUAR

NAJDIHOJCA

IZ HAJDINE

Naslovno stran ilustriral Kokol Alojz 8. razred

IZDAJA LITERARNI KROŽEK OSNOVNE ŠOLE
V HAJDINI

Kristina Jerenko, 8. razred

*NAJDIHOJCA sem,
a prvorojček tudi ostati "čem!*

*Mi zrastle že so dolge hlače,
da skrijem nebogljene krače.*

*Šele do dve znam šteti zdaj,
a kmalu pride prvi maj . . .*

*Takrat jaz štel bom že do tri,
če sreča bo na — vrvici . . .*

Artenjak Stanko 8. razred

S-8831-D

Prva številka našega šolskega lista je bila ugodno ocenjena. Prejeli smo nekaj koristnih nasvetov, kako naj še izboljšamo naše sestavke. Zelo nas je razveselilo dolgo, prisrčno pismo našega mladinskega pisatelja, tovariša Oskarja Hudalesa. Koliko lepih in vzpodbudnih besed je v njem! Oddahnili smo si, ko smo čitali njegovo dobrohotno kritiko. Vse njegove dragocene nasvete sprejemamo s hvaležnostjo.

Prav tako smo se razveselili, ko smo zagledali v mladinski prilogi mariborskega »Večera« fotografski posnetek našega šolskega lista in zelo prijazno pismo strička urednika. Zelo radi mu bomo ustregli in mu poslali tudi drugo številko.

Tončki Zajškovi, ki je lansko leto končala 8. razred na naši šoli in obiskuje sedaj Nižjo kmetijsko šolo v Turnišču, se prav lepo zahvaljujemo, da se tako zvesto zanima za naše delo.

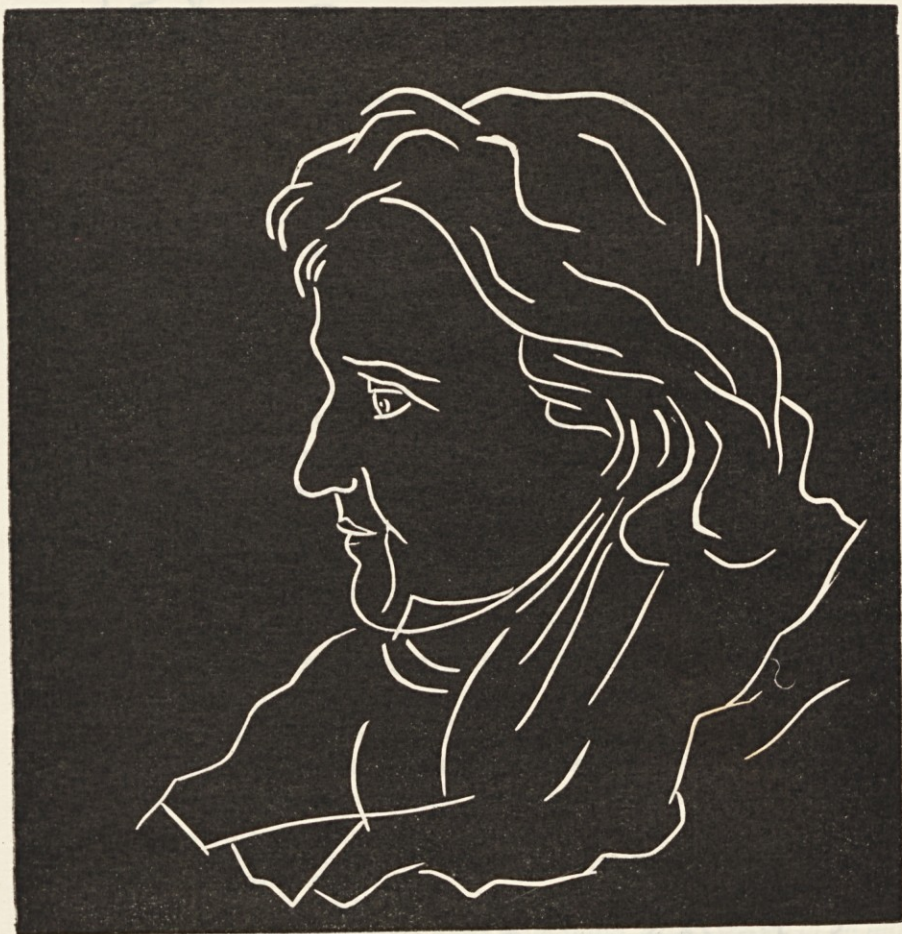
Za drugo številko »Najdihojce« se nam je nabralo toliko prispevkov, da vseh nismo mogli objaviti. Pri izbiri smo se morali ozirati na dobro izbrane, zanimive in času primerne teme. Sestavki o obiranju češenj, nabiranju kostanjev i. dr. ne sodijo v to številko. Nadalje smo pri izbiranju skušali upoštevati čimveč tistih sotrudnikov, ki niso prišli v poštev v prvi številki. Tovariši, ki so tudi tokrat zaman čakali na svoje sestavke, naj potrpijo do 1. maja. Obseg našega lista je namreč tesno omejen in naši tiskarji nam lista ne morejo razširiti, čeravno so zelo ustrezljivi.

*

Prav je, da vsi veste, kako dolga je pot pismenega sestavka do tiskarne. Naprej sotrudniki sestavke napišejo, uredniški odbor pa jih pregleda in dobre odbere. Če je vsebina pomanjkljiva, kar ugotavljamo skoraj pri vsakem sestavku, ga vrnemo piscu, da ga vsebinsko izboljša in znova napiše. V tem rokopisu popravimo nato stilistične in pravopisne napake. Da imajo tiskarji lažje delo, je treba te sestavke prepisati na stroj in jih zopet pregledati. Tako pripravljene prispevke dobijo v roke tiskarji, ki napravijo najprej krtačni odtis. Tudi tega je treba pregledati in poiskati morebitne napake, ki jih je zagrešil tiskarski škraf. Šele sedaj je vse pripravljeno za tisk. Tudi z ilustracijami imajo pionirji mnogo dela.

Res, dolga je pot od zamisli do uresničitve.

Uredniški odbor

IVAN LAMPRET, 6. a razred
(Po Justinovi perorisbi)

U, ko bi živel v naravi.

Zmajkalo mi je odli, a že

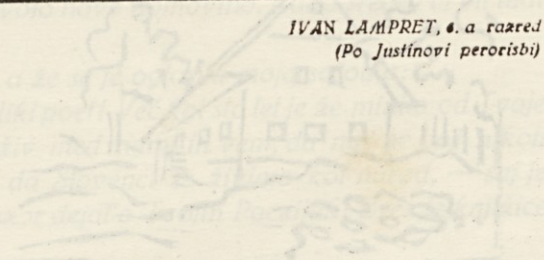
»Č, pačimta si, naj voliki

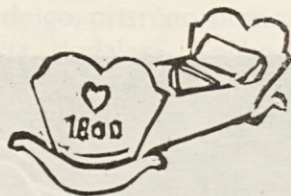
stari, toda Ti si se vedno

smisel. I post zastavi se, do

francoski panti, Vladimir Nara

si se bil Slovenec.

*O Vrba, srečna, draga nam, domača,
tu hiša Tvojega stoji očeta,
tu si preživel svoja prva leta,
v ledine naše zrasel si orača!*

*Stoletje že se nam pogled obrača
na Tebe, na slovenskega Poeta,
ki Ti bila je vera v sebe vzeta,
a v narod ne. Vihtarjev mi igrača*

*postali nismo; saj iz čaše Tvoje
smo pili moč, smo pili vero vase,
da vstali bi, trpljenje vzeli nase.*

*S Teboj poti smo prehodili svoje
iz temnih dni v svetlejšo, lepše čase.
V svobodi narod Tvoje pesmi poje.*

*Iz spominske knjige
Prešernovega muzeja v Vrbi*

Marija Lenart in Hedvika Sagadin 8. razred

Skrivnostni pogovor

V razredu je nastala tišina. Najini sošolci so se po zadnji učni uri porazgubili. Midve sva ostali sami, da pripraviva razred za proslavo Prešernovega dne, ki je Kulturni praznik Slovencev.

Na steni je visela Prešernova slika, ki sva jo skušali še posebno lepo okrasiti. Dolgo časa sva strmeli v lepo podobo Prešerna. Dolgi, valoviti lasje obkrožajo njegov plemeniti obraz. Njegove žive oči so zrle v naju tako prijazno in ljubeznivo in zdelo se nama je: zdaj, zdaj bo spregovoril besedo. Toda kaj je to? Res zaslišiva skrivnostni glas.

»Kaj delata tako pozno v šoli?«

Žmedli sva se, vendar sva odgovorili: »Jutri praznujemo Tvoj dan, ki je Kulturni praznik Slovencev.«

»Ali me poznate?« je tiho vprašal.

»Poznamo. Že marsikaj smo o Tebi čuli.«

»Pripovedujta, zanima me! Povejta, kako je sedaj z mojim narodom!«

Sedaj sva se od presenečenja že nekoliko pomirili in začeli sva pripovedovati. Menjavali sva se z najinimi odgovori. Vsaka bi mu rada povedala čim več.

»Poznamo Tvoje pesmi in jih občudujemo. V njih izražaš svojo veliko ljubezen do našege, takrat še tlačenege ljudstva. Iz Tvojih pesmi gori želja po svobodi slovenskega naroda in še več: da bi bili svobodni vsi narodi pod svetlim soncem. Glej, mnogo Tvojih plemenitih in velikih želja se je že uresničilo. Naš narod si je priboril resnično svobodo in si z veseljem in ponosom gradi svojo novo domovino. Kako srečen bi bil tudi Ti, ko bi živel z nami.

Žmanjkalo mi je misli, a že se je oglasila moja sošolka:

»O, nesmrten si, naš veliki poet! Več kot sto let je že minilo od Tvoje smrti, toda Ti si še vedno živ med nami in vem, da nas ne boš nikoli zapustil. Tvoja zaslug je, da Slovenci še živimo kot narod, — saj je hrvatski pesnik Vladimir Nazor dejal o Tvojih Poezijah: Brez te knjižice bi ne bilo Slovencev.

Vse Tvoje velike misli in ideje, ki si jih povedal v svoji Ždraljici, so naši borci uresničevali v veliki borbi za svobodo. Tvoje Poezije so jih spremljale v boj, iz njih so črpali moč za svoje neizmerno trpljenje, ob njih so se tolažili in krepili. Tako si tudi Ti sodeloval pri osvobojenju našega ljudstva, ki Te danes ljubi in spoštuje.«

Ždelo se mi je, da mi misli vro, kakor voda iz studenca. Prešernu se je prikazal na obrazu srečen nasmeh.

Še sem nadaljevala:

»O, veliki naš pesnik! Do vrha si napolnil kupo svojega življenja z nesmrtnimi pesmimi, z ljubeznijo do svojega jezika in naroda, z visokimi mislimi o svobodi vseh zatiranih in tlačeniš, zato boš ostal živ tudi med rodovi, ki pridejo za nami!«

Ovedla sem se in utihnila. Pred nama je ležal zvezek in v njem je bil napisan ves najin pogovor s Prešernom, ki sva ga pripravili za proslavo 8. februarja . . .

Še enkrat sva obrnili svoj pogled na Prešernovo sliko.

Ves srečen se nama je rahlo nasmehnil . . .

Zima, juhej!

*Bele snežinke padajo,
otroci se z njimi poigravajo.
Zima, juhej!*

*Hišica bela na samem stoji,
okrog pa bela odeja leži.
Zima, juhej!*

Lenart Marija 8. razred

Naša armada

Ko je vojna vihra zajela našo državo, je naša mlada partizanska vojska dušila fašistično nasilje. Naša armada se je rodila iz majhnih proletarskih partizanskih skupin.

V letošnjem jubilejnem letu, ko proslavljamo 40. obletnico Komunistične partije Jugoslavije, je praznovanje 18-letnice JLA še pomembnejše. Njena doba je kratka, toda slavna. Ljudje, predvsem člani KP, so med drugo svetovno vojno nenehno zrlí smrti v oči, sedaj živijo in delajo v svobodni domovini. Svoboda je zrastle iz krvi naših hrabrih borcev, ki se niso bali smrti, saj so vedeli, zakaj umirajo. KP je bila tista, ki je rešila ljudstvo izpod fašističnega jarma. Titova vojska nam je priborila svobodo in sedaj varuje pridobitve NOB.

Letos 22. decembra smo proslavili 18-letnico obstoja naše hrabre, junaške armade. Pod vodstvom tovariša Tita bdi nad našo mlado in lepo socialistično domovino.

V ptujski okolici se je borila proti okupaturju Lackova četa. Precej Hajdincev je aktivno sodelovalo z OF. Nekateri so vzeli v roke puške, drugi pa so partizane podpirali s hrano in drugim materialom. V boju z okupatorji je padlo osem hajdinskih partizanov; deset Hajdincev pa so fašisti ustrelili kot talce oziroma so v najhujših mukah umrli v koncentracijskih taboriščih.

Naj živi 22. december, Dan JLA in njen vrhovni komandant maršal Tito!

V. Silvestrovi noči

Bilo je v Silvestrovi noči. Bližala se je polnoč. Luči so ugasnile.

»Joj, kmalu me bo konec«, je nekdo s tresočim in bridkim glasom zatarnal. Bilo je Staro leto, ki sem ga v temi komaj videla. Prišel je trenutek, ko bo moralo Staro leto prepustiti prestol, žezlo in krono mlademu Novemu letu. To se je nenadoma v rahli zelenkasti svetlobi izmotalo iz teme.

Ura je začela biti polnoč. Staro leto je v naglici začelo Novemu letu naštevati svoje uspehe. »Poglej«, mu je dejalo, »koliko lepih asfaltiranih cest, pa železnic, ki vežejo posamezne kraje, koliko novih stanovanjskih blokov, koliko novih tovarn je bilo zgrajenih v letu mojega vladanja. Nešteto novih strojev je začelo pomagati človeku pri delu. Pa ne samo to! Koliko borb za ohranitev miru sem izbojevalo! V mojem času se je atomsko orožje tako izpopolnilo, da se ga boji ves svet...« In še in še je hotelo Staro leto naštevati svoja velika dela in uspehe, toda v stolpu je ura udarila že dvanaajstič...

Novo leto se je približalo Staremu letu, sprejelo iz njegovih rok žezlo in dejalo s krepkim glasom: »Upam, da se bo moje delo izkazalo še uspešnejše, saj začenjам svoje vladanje v atomskem desetletju. Morda bom ob svojem slovesu lahko sporočilo, da je raketa že ponesla prvega človeka na Luno. Toda še važnejše bo, če se bom moglo pohvaliti tudi jaz, da sem ohranilo vsemu človeštvu mir.«

Ko je zadnji polnočni udarec tiho izzvenel, so se neslišno odprla skrivna vrata, ki vodijo v svet Preteklosti. Pogoltnila so izmučeno Staro leto in se za njim zaprla...

O ti ljubi dedek Mraz!

Nešetokrat so v dneh pred novoletnimi prazniki mala uska izgovarjala ime dedka Mraza, toda tudi mi večji otroci nismo kaj mnogo zaostajali za njimi. Vse je bilo v veselem pričakovanju, saj smo slutili, da nas bo dobri Dedek letos posebno bogato obdaril.

In res, nismo se varali. V sredo smo prišli v šolo posebno dobre volje. Šolska miza je bila proti navadi pokrita s pisanim prtom. Na

mizi je stalo kolektivno darilo, ki ga je dobri dedek Mraz letos podaril hajdinski šolski mladini. To je krasen UKV radio-aparat znamke Soča. Občudovali smo to dragoceno darilo. Tudi učenci iz drugih razredov so si ga prišli ogledovat, ko so se po vsej šoli razlegale vesele melodije.

Ker smo učenci 8. razreda letos zadnjič skupaj na domači šoli, smo pripravili drug drugemu skromna darilca in jih nastavili tovarišem pod klopi. Na naših mizicah nas je čakala dobra južna in vrečice dobrih sladkarij — tudi darilo dedka Mraza.

Pozneje smo odšli še v dvorano, kjer smo si ogledali kratko, a pristrčno novoletno prireditev.

V lepem spominu nam bodo ostali letošnji novoletni prazniki, ki smo jih kot učenci 8. razreda zadnjikrat tako lepo skupaj preživeli.

Hranilniški odsek naše pionirske organizacije je ob polletju ugotovil, da so hranilne vloge naših tovarišev pionirjev že presegle 50 tisočakov. Natančni končni znesek je 52328 din.

Plan do konca šolskega leta: 100000 din.

Tovariši pionirji, potrudite se!

Jožica Pflajter 8. razred

Rad bi bil lovec

Moj oče je navdušen lovec. Ima lovskega psa Asa. Kadar se oče odpravlja na lov, veselo poskakuje okrog njega. Ko si oče obesí puško na rame, skoči Aso iz sobe na dvorišče in je v naslednjem trenutku že spet v sobi. Tudi mene zamiče, da bi šel z njima. Včasih mi oče ustreže. Takrat mi napravi največje veselje.

V gozdu zelo rad opazujem lovce. Pokanje se oglašá od vseh strani, vmes pa se oglašá pasji hov, hov, hov. Psi zasledujejo divjačino. Naš Aso je sicer še mlad, pa vendar že prinese zajca ali fazana. Tudi jaz si želim, da bi hodil s puško na rami po gozdu. Očka mi pravi: »Ko boš vojak, se boš naučil streljati. Če boš dober strelec, boš dobil mojo puško.«

Zato bom pristopil k strelskemu krožku v šoli, kjer se pionirji vadijo v streljanju z zračno puško. Tako se bom pozneje laže privadil pravi puški.

Anica Kajzersberger 5. a razred

Anica, stoj, stoj!

Rada se spominjam svojih otroških let. Bilo je zelo lepo, saj živijo otroci brez skrbi. Prav posebno se veselimo zime, ki postane za nas prav vesela šele takrat, ko zapade sneg. Ko je narava pokrita z debelo snežno odejo oživi vsak griček; iz tal zrastejo snežaki. Tudi drsalci pridejo na svoj račun. Kadar pa je sneg mehak, frčijo po zraku okrogle kepe in marsikatera zadene tudi v glavo.

Nekoč sva se s sosedovo Marico sankali za hišo. Veselo je drvelo navzdol po zamrznjeni poti. Neštetokrat sva se peljali brez vsake nezgode. Enkrat pa sva imeli smolo. S smehom in vriskom sva se spustili po bregu in sva čisto pozabili na potoček, ki teče ob vznožju hrička. Drveli sva naravnost proti vodi. Marica zakriči: »Anica, stoj, stoj!«, a je bilo že prepozno. Znašli sva se že na sredi potoka pod sankami. Izkobacali sva se iz vode in prestrašeni šli vsaka na svoj dom. Voda je počasi curljala po obleki navzdol in zmrzovala. Zobje so mi šklepetali od mraza in strahu. Ko me je mama zagledala, sem se ji zasmilila. Prav nič me ni ozmerjala. Hitro sem se preoblekla, mamica pa mi je skuhala vročega čaja. Srečna sem bila, da se moje sankanje tisti dan ni še bolj nesrečno končalo.

Dedek Mraz

*Pokrajino je že sneg pobelil,
v hiše pa se tih večer naselil.
Otroci mirno za pečjo sedijo,
se prihoda dedka Mraza veselijo.*

*Mihlec večkrat gre odpirat vrata,
čprav ga venomer tolaži ata,
da naj le malo, malo še počaka,
saj potrka dedek Mraz na vsaka vrata.*

*Dedek Mraz ves bel na pragu se pojavi,
prav pristčno deco vso poždravi.
Vpraša, če res letos pridni so bili,
nato bogate jim darove razdeli.*

Jutri pišemo matematično šolsko nalogo

Za nas, ki nismo »geniji« za matematiko, so dnevi, posebno pa še ure pred računsko šolsko nalogo, najbolj razburljivi.

Dan pred šolsko nalogo sem se ves popoldan pripravljala. Reševala sem probleme tako, da sem jih na koncu računala že kar mehanično, ne da bi morala pri tem kaj dosti misliti. Zato sem bila prepričana, da jo bom v najslabšem primeru pisala za »dobro«.

Izmučena sem legla spat in zaprla oči. Številke in formule pa me niso hotele zapustiti. Znova sem v mislih reševala računске probleme, a me je spanec navsezadnje le premagal. V sanjah pa se je vse nadaljevalo. Pisali smo šolsko nalogo. Mučila sem se, a nobenega računa nisem prav rešila. Nič ne pomaga stokanje, sem si rekla. Če hočem pisati nalogo za pozitiven red, moram pravilno rešiti vsaj dve nalogi. Znala pa nisem nobene in sem zato sklenila, da si poiščem pomoč pri sosedi. Toda ni mi uspelo! Številke so mi tako močno migljale pred očmi, da nisem mogla iz njih ničesar razbrati. Obupala sem... Strah me je bilo »cveka« in sem zato sklenila, da bom skočila v prepad. Vsa obupana sem šla proli skali. Bila sem že čisto na robu brezna, ko sem si v trenutku

premisli. »Cvek« pač res ni vreden mojega življenja! Prav takrat pa mi je spodrsnilo in sem — padla. Toda ne v prepad, ampak iz postelje. Preplašena in z bunko na glavi sem se počasi pobrala in se z neprijetnimi občutki odpravila v šolo. Vzlic mojim hudim sanjam sem z nasmehom stopila v razred. Takoj sem svoji prijateljci povedala, da sem tisti dan že pisala eno matematično nalogo. Smejali sva se, a za najin kislí smeh ni bilo več dosti časa. Resnični hudi trenutki so se hitro bližali.

Po razredu se je razlegal pravcati živ-žav. Razne prošnje sošolcev in sošolk so frčale po razredu kakor žoga pri najbolj vroči nogometni tekmi.

»Prosim te na kolenih, drži zvezek tako, da bom mogel kaj prepisati!«

»Mi boš pomagala?«

»Jaz ničesar ne vem...!«

»Prosim te, napiši mi rezultat na listek! Boš?«

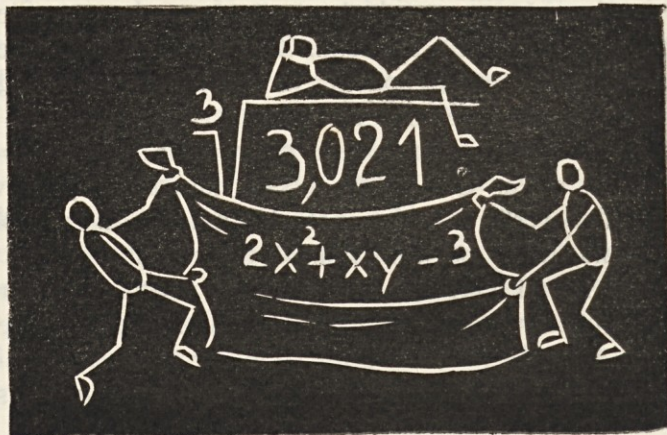
Ivan, ki se je tresel kot šiba na vodi, se mi je najbolj zasmilil, ker je s tako ponižujočim glasom obupoval:

»Častna beseda, jaz jo zabijem, saj se mi zdi, da je moja glava čisto prazna!«

Obrazi so se nam hudo zresnili, ko smo zagledali med vrati tovarišico z zvezki pod roko. S široko odprtimi očmi smo strmeli na tablo in sledili njeni roki, ki je z nepopisno naglico drsela po tabli in pisala račune. Ko je tovarišica končala, sem spoznala, da ne bo tako hudo, kot smo si predstavljali. Oddahnila sem se in moja soseda Hedvika se mi je kar nasmejala, češ, ti in tvoje sanje...

Nalogo sem napisala celo za »prav dobro« in sem sedaj prepričana, da ima tudi »matematični strah« le velike oči.

Številke so mi tako migljale pred očmi, da nisem mogla iz njih ničesar razbrati

Kristina Jerenko 8. razred

Letopisec se sprehaja ob Dravi

Ilustriral
Gojtkovič Viktor 6. b razred

Listič na stenskem koledarju je kazal zadnji dan v letu 1959. Visok, suhljat mož — letopisec ali kronist, zelo natančen in vesten uradnik Časa, se je zavil v dolg, črn plašč in si posadil na glavo nenavadno visok klobuk s širokimi krajci. Nanj je prej še zataknil gosje pero, znamenje svoje službe. Pod pazduho je stisnil še skrivnostno črno knjigo in zamrmral v svojo suho, koščeno brado: »Sedaj, ko je že trden mrak in se do polnoči pač ne more zgoditi več kaj omembe vrednega, je prišel čas, da grem na pot. No, pa začnimo od zgoraj«, je še rekel, pritisnil na skrivnostni gumb in, že ga je nevidna sila odnesla tja gor preko Maribora v Dravsko dolino. Kakor da jih ni, je preletel vse štiri hidrocentrale, ki ga tokrat niso zanimale. Pač pa je obstal pri mogočni elektrarni, ki je zrastle iz rečne struge v Vuhredu. Natančno si jo je ogledal, si nekaj zapisal in z odprto knjigo v rokah nadaljeval svojo pot ob reki. Ustavil se je zopet pri Ožbaltu, kjer se že dvigajo iz vode točni obrisi šestega orjaka na Dravi. Natančno si je zabeležil, kar

je videl na tem gradbišču. Spregledal ni niti dveh novih opornikov, ki bodo nosili novi most v Podvelki.

Zadovoljen je nadaljeval pot ob reki navzdol. Ker na tem delu polti ni bilo zanj kaj zanimivega, je premišljeval, kakšni neki bodo njegovi zapiski čez leto dni na sedaj še praznih listih njegove važne knjige. Morda se bodo takrat že spenjali preko reke novi mostovi v Trbonjah, Rušah, Mariboru, pri Dupleku in Borlu, dočim bo v Hajdošah iz dravske struge zrastel že sedmi orjak.

Med tem premišljevanjem se je naenkrat znašel na novem mostu v Ptuju. Vidno zadovoljen in ponosen je še enkrat z očmi objel prekrasni in najlepši most v Sloveniji in napravil zadnjo beležko v svoj letopis. Nato je knjigo zaprl. Leto in dan bosta morala miniti, preden jo bo zopet odprl.

Henrik Selinšek 7. b razred

Nisva verjela . . .

da kolo, ki je zgrajeno le za eno osebo, ni sposobno nositi dveh ali več ljudi.

No, takole se je začela ta »katastrofa«, kakor pravimo takšnim in podobnim primerom. Meni in mojemu prijatelju se je zgodilo sledeče: Da pa ne bo zgodba prepusta, lahko povem še, da tokrat nisem prvič pokvaril, oziroma pomagal pokvarili kolesa.

Če se ne motim, je ravno v sredo prišel pome prijatelj. Dogovorila sva se, da se s kolesom, ki je bila last njegovega očeta, peljeva v Kungoto.

Kar sva sklenila, sva tudi storila. Bilo je pozno popoldne, ko sva se odpravila od doma. Že po nekaj minutah srečne vožnje sva bila v bližnji vasi. Kar sva nameravala, sva dobro opravila in se veselo vračala proti domu. Že sva imela dobro polovico poti za seboj. Ker sva bila na gozdni poti, in je bilo že zelo mračno, sem pokazal prijatelju — vozaču bližnjico. Zelo naglo je zavil v pokazano smer in zavezil v majhen obcestni jarek. V trenutku sva se znašla vsa preplašena na tleh. Hitro sva se pobrala in videla, da je bilo sprednje kolo tako zvito, da ga nisva mogla več popraviti. Zato sva morala kolo do doma nositi.

Pozneje sva imela s lovarišem še te in one sitnosti; vendar pa je bolje, da odložim peresnik.

Neprijetni konec te zgodbe mi je napisal ata po zadnji plati . . .

Strah

*Ko snoč kaj iz vasi hitim,
in se že domu bližam,
mi nekaj prileli nasprot
ter mi zastavi pot.*

*V temi zagledam dve luči,
ki vame vprti sta bili.
Le kaj je to? Morda je tat,
ki mi zdaj skočil bo za vrat!*

*Pa avto mimo pridrvi,
takoj spoznal sem: tat to ni.
Je maček skočil s ceste vstran,
moj strah bil torej je zaman.*

Mohorko Silvo 6. a razred

Ilustriral Fridl Franc 5. b razred

Uganka

SRAKE, SRAKE ... !

"Zdajle, zdajle, otročički,
punčke male in fantički ... "
Dobro poslušajte vsi,
da zveste novico o naši srakici!

Srakoper in srakica
v Najdihojco sta prišla!
Iz tujega gnezda vzela sta
"Uganko" in "Snežnega moža".

Zato ne rečem vam zaman,
da ukradenih stvari je mene sram.
Le kar v tvoji glavi zrastle je
lahko v Najdihojci objavi se!

"Uganko je spesnil Lojze Beltram
/Objavljena v Cicibanu 58/59-št.8/
"Snežaka" /Sneženega moža/ je spesnil
Janez Bitenc /Objavljen v Cicibanu
1957/58 - št. 5./.

~~črke,
ine
in vesel'ga,
šolo gre!~~

*l največ točk sestavek
8. razreda. Uredniški
Uredniški odbor*

Strah

*Ko snočkej iz vasi hitim,
in se že domu bližam,
mi nekaj prileti nasprot
ter mi zastavi pot.*

*V temi zagledam dve luči,
ki vame vprti sta bili.
Le kaj je to? Morda je tat,
ki mi zdaj skočil bo za vrat!*

*Pa avto mimo pridrvi,
takoj spoznal sem: tat to ni.
Je maček skočil s ceste vstran,
moj strah bil torej je zaman.*

Mohorko Silvo 6. a razred
Ilustriral Fridl Franc 5. b razred

Uganka

*Ždajle, zdajle, otročički,
punčke male in fantički,
brž možgane si napihite
in uganko to rešite!*

*Če le malo brati znate,
prav lahko jo razvozlate.
Tu prečitajte imena,
saj jih je že cela štrena:*

*Miran, Oto, Hinko, Olga,
Rajko, Konrad, Olgica,
Silva, Ivan in pa Liza,
Vera in spet Olgica.*

*Berite začetne črke,
pa dobite zdaj ime
fanta mlad'ga in vesel'ga,
ki v hajdinsko šolo gre!*

*V prvi številki »Najdihojce iz Hajdine« je dobil največ točk sestavek
»senski razgledi«, ki ga je napisala Jožica Brus iz 8. razreda. Uredniški
bor ji je izročil skromno nagrado. Uredniški odbor*

Samo za en dan . . .

Lani mi je kupil očka nove smuči. Rade so drsele že po ravnini. Lahko si mislite, kako so drsele šele po bregu navzdol!

Nekega popoldneva se je na bližnjem hribčku zbrala vesela družina smučarjev in sankarjev. Tudi jaz sem si nataknil svoje nove smuči in se pridružil veselim mladim športnikom. Zmenili smo se, da da bomo tekmovali, koga bodo smučke nesle najdelj. Vsi smo se spustili istočasno, a sem svoje tovariše

na polovici že prehitel in se zapeljal daleč naprej. Zelo so se mi čudili, ker sem vse prekosil v hitrosti, pa tudi v dolžini vožnje. Pri naslednji vožnji sem zapeljal še dlje. Tretjič pa me je sreča zapustila. Na sredi strmine sem zadel v kamen, smučka se mi zapičila v sneg, mene pa vrže v velikem loku tako, da sem na koncu brega padel na hrbet. Mislil sem, da sem si zlomil hrbtenico. Kljub bolečini v križu sem takoj vstal in takoj čutil, da se mi ni zgodilo nič hudega. Bila je prava sreča, da se mi je namesto mojih kosti zlomila le moja nova smučka. Ko sem parkrat močno zadihal in si opomogel od strahu, sem žalosten pobral zlomljene smuči in poparjen odšel domov. Smuči sem skrčil v drvarnico, da jih očka ne bi opazil. Toda kot nalašč ga je ravno takrat prineslo v drvarnico. Prav jezno je vzkliknil: »Ja fant, kaj pa si delal? Mar misliš, da sem ti kupil smuči samo za en dan?!«

Sredi svoje bridkosti sem tudi jaz mislil tako, kot je rekel oče . . .

Dogodek v gozdu

Naš najmlajši sotrudnik, učenec 1. razreda je napisal svoj prispevek seveda z velikimi črkami in svinčnikom, a z izredno skrbjo in zelo lepo. Zato ga v celoti objavljamo.

BILO JE JESENI. DAN PO DEŽJU SEM ŠEL V GOZD PO GOBE. NABRAL SEM JIH POLN CEKAR. NATO SEM ŠEL DOMOV. ZAGLEDAL SEM V GRMU ZAJČKA. ON JE TUDI MENE ZAGLEDAL IN JE ZBEŽAL V GOZD. ŠEL SEM GLEDAT V GRM. TAM SEM NAŠEL MLADE ZAJČKE. NISEM JIH PRIJEMAL V ROKE, LE GLEDAL SEM JIH.

VSO POT PROTI DOMU SEM MISLIL NA UBOGE MLADE ZAJČKE. DA BI SE JIM NJIHOVA MAMICA LE NE IZGUBILA V GOZDU!

DOMOV SEM PRIŠEL ŽALOSTEN, ČETUDI SEM IMEL POLN CEKAR GOB...

Kamenšek Anica 8. razred

Snežak

~~Franček in Drejček Zgradili so roke,
in Metka 'z vasi in trebuh, juhu!
že sneg si valijo, še glavo in noge,
hudo se mudi. in mož stoji tu.~~

~~Na glavo star lonec,
korenček za nos
in Metkine čevlje.
da snežak ne bo bos.~~

Naši tovariši učitelji in tovarišice učiteljice so ob polletju zapisali v redovalnice: 484 odličnih, 984 prav dobrih, 1136 dobrih, 810 zadostnih in 158 nezadostnih ocen.

Franc Premužič 8. razred

Dedek Mraz

Prišel zdaj je tisti čas,
ko prihaja dedek Mraz.
Spremljajo ga palčki in snežinke,
vozi se čez klance in ovinke.

Beli jelen je vprežen v sani,
na katerih dedek Mraz z darovi sedi.
Vsi zelo se veselimo,
da od njega kaj dobimo.

Kdor se pridno je učil,
bo gotovo kaj dobil.
Kdor pa bil je grd lenuš,
zanj Dedek bo pač - gluš.

Ivan Brodnjak 8. razred

Res bo lepo!

Čez štirideset let bomo šтели leta že v enaindvajsetem stoletju. V tem času bo Luna postala last Zemljanov; seveda tudi ostalo vesolje — razen Marsa. Zanj se bo treba pošteno boriti in napadelec bo moral iznajti posebno orožje, kajti Marsovci zlepa ne bodo predali svojega planeta. To bo čas, ko se bo mogel že marsikateri Zemljan pobahati s posebnim znakom, ki ga je dobil pri svojem prvem obisku na Luni . . .

Toda ostanimo raje na Zemlji in sicer prav tu v domačem kraju, v Hajdini.

Šolarji bodo takrat živeli mnogo lepše in udobneje. Na mestu, kjer je sedaj naša šola — te že davno ne bo več — bo mnogo lepših prtiličnih hišic, za vsak razred ena. Vsaka bo drugačne barve. V hišicah se bodo učenci učili le ob slabem, deževnem in mrzlem vremenu. Če pa bo vreme lepo in toplo in tudi veter ne bo premočan, se bodo učili na prostem. Sredi zelene trate bodo stale raznobarvne mizice, udobni stolčki in prenosljive table. Ob koncu pouka bo reditelj pritisnil na gumb, pa se bodo mizice in stolčki avtomatično zložili. Reditelji tudi ne bodo imeli več nikakega dela

z vzdrževanjem snage in reda v učilnicah, ker bodo tovariši pionirji takrat že tako lepo vzgojeni, da papirčkov in ogrizkov ne bodo metali po tleh...

Telovadne ure bodo imeli na hajdinski gmajni. Tam bo urejeno tudi lepo športno igrišče in postavljena posebna lopa za vsemogoče telovadno orodje. Tik ob telovadišču bodo speljali razširjeno in poglobljeno strugo Studenčnice, ki se bo iztekala v velik kopalni bazen. Po končanem pouku se bodo pionirji zbrali pred garažo in avtobusi na atomski pogon jih bodo razvažali v okoliške vasi. S kolesom se takrat ne bo vozil nihče več. Videti ga bo mogoče le še v Plujskem muzeju kot staromodno vozilo.

Kmet se ne bo več potil na vročem soncu. Vso zemljo bo obdeloval s stroji, ki bodo seveda tudi na atomski pogon. Moderni kmetovalec bo sedel doma, pritiskal bo na gumbe, stroji na njivah pa se bodo obračali po njegovih volji.

Ljudem ne bo treba več pešačiti, ker bodo po cestah vozili atomski avtobusi, taki brez šoferjev. Mesto njih bodo »sedeli« za volanom elektronski možgani, ki bodo usmerjali vozilo.

Tudi medicinska znanost bo do tega časa zelo napredovala. Zdravniki bodo mogli človeku na željo zamenjati tudi glavo. To bo nekaj za šolarje! Vsak si bo dal nasaditi seveda boljšo, lepšo in pametnejšo, kot je njegova, da se bo lažje učil. Jaz bi prej presneto premislil, preden bi svojo zamenjal za drugo. Izbral bi si tako, ki bi bila že izučena za inženirja. Kaj meni potem mar šola! Solit naj se gre!

Lahko mi verjameste, da bo tako! Prebral sem že precej Jules Vernovih knjig. Že marsikaj se je uresničilo, kar je v njih napisano.

Zakaj se ne bi uresničile tudi moje misli?

Veronika Sitar 5. b razred

Nimam sreče

Imam osem zajčkov, sedem sivih in enega črnega. Z njimi imam veselje. Najprej sem jih imela v posebnem zajčjem hlevčku. Ker pa jih je tam zeblo, sem jih preselila v hlev. V hlevu je namreč prav toplo. Zajčki so imeli v hlevu več hrane, kakor sem jim dala jaz. Če je kdo prinesel kravam krmo, so bili zajčki že pri njem in je vsikdar tudi zanje padlo kaj na tla...

Z zajčki pa nimam sreče.

Ko sem nekega popoldneva sekala drva, sem zaslišala iz hleva grozno cviljenje. Vsa prestrašena sem skočila v hlev, a je bilo že prepozno. Šeka je stopila zajčku, in še celo najlepšemu, na trebuh. Bil je takoj mrtev. Drugič je stopila Liša zajčku na zadnje noge. Ta zajček je živel le nekaj dni, nato pa je poginil. Enéga je pojedla mačka, enega svinja in tako imam le še tri zajčke. Te zajčke pa skrbno čuvam. Zato sem pod jasli pribila desko, da ne morejo ven. Zajčki so moje najljubše živali, zato mi je za vsakim, ki ga izgubim, prav hudo.

Kiseljak Marja 4. b razred

Zima

*Čiv, čiv, čivkajo drobne, premražene ptičke
in zavidajo nas otročičke.*

*Vidijo, zima nam je le v zabavo,
s sankami dirjamo v belo naravo,
potem pa premrli objamemo peč,
zvečer pa se v posteljo spravimo leč.*

*Kdo pa ptičkam požimi postreže!
Kdo jim vsakdanjega kruha nareže?
Kam se le drobna živalica vleže?*

*V mraku se spravijo nekam na veje,
kjer jih nobena odeja ne greje.
Hitajo, hitajo, mnoge umirajo . . .*

Vidovič Štefan 6. b razred

Elektrarna v Hajdošah

Ob reki Dravi je že mnogo elektrarn. Tudi v Hajdošah nameravajo zgraditi veliko hidrocentralo, ki naj bi oskrbovala bližnjo tovarno aluminija v Kidričevem z električnim tokom. Že lansko leto so tehniki in inženirji premerili in preiskali vso dravsko strugo v Hajdošah. Zvedeli smo, da morajo najprej končati elektrarno v Ožballu, ki leži v Dravski dolini. Šele potem bodo pričeli z gradnjo

naše elektrarne. Pravijo, da so nekateri kmetje na levem bregu Drave že dobili obvestila, da se bodo morali preseliti, ker bo voda zalila njihove hiše in polja ter travnike. Vsi ti kmetje si bodo lahko zgradili nove domove na takih krajih, do katerih voda ne bo prišla. Jaz ne slišim rad, kadar naš sosed pravi, da se bomo morali tudi mi preseliti iz našega rojstnega kraja. Ata me je tolažil, ker sem bil žalosten. Rekel je, da si bomo zgradili novo hišo prav blizu našega sedanjega doma.

Lepej Kristina 6. b razred

Trije palčki

*Trije palčki, poskakalčki
so se v posteljcah zbudili,
fitro noske si navili . . .*

*Dedek Mraz jih klical je,
da naj brž že vstanejo,
ker sani že čakajo!*

*Hlače rdeče in zelene
fitro, fitro nataknil
in pred vrata so skočili.*

*Še so brade pogladili
in znosili na sani
tisoč lepih so reči.*

*Potem pa -hiii in -hot navzdol.
Dedek Mraz sedel na sredi;
palčki mali in veseli
pazili so na stvari,
da se kaj ne izgubi.*

*Joj, -za njimi zajčkov trop,
še lisica in pa volk.*

*Še medvedka so zbudili
v svoji plitvi jamici . . .*

*Glavo dvigne, vejo strese:
»Kam le dedka Mraza nese?«*

*»Afi«, se spomni,
»dedek Mraz gre v vas
Novo leto voščiti
in darove trosil.«*

Klep Ivan 5. b razred

Moj psiček in muček

Moj psiček in muček sta kaj nenavadno prišla v naš dom. Psiček je v moji torbi priromal iz bližnje vasi, mucka pa je brat še zelo majhnega ulovil na polju. Vsak je dobil svoje ime. Psička smo klicali Piki, mucka pa Miki. Muček še ne lovi miši. Mogoče se jih še boji, jaz tega ne vem. Obe živalici imam zelo rad. Najraje jesta meso in pijeta mleko. Včasih se tudi malo poigrata. Psiček

prime mucka za uho in ga vleče sem in tja. A tudi mucek ni len. Z biskovito naglico potegne s krepeljčki po Pikijevem gobčku. Psiček stisne rep in potem hitro smukne na svoje ležišče. Mucek pa svoj mali repek dvigne in bahavo hodi po kuhinji češ: Glejte me, pa sem ga! Sicer pa se prav dobro razumeta in ponoči celo spita skupaj.

Torej vidimo, da tudi pes in mačka, od katerih je znano, da se sovražita, lahko živita v lepi slogi. Zakaj bi ne bilo tako tudi med sosedi, med ljudmi, med narodi?

Ivan Drobnič 7. a razred

Naš tehnični krožek

Na naši šoli deluje pionirski tehnični krožek, v katerega prihaja vedno več učencev in učenk, saj se tu naučimo mnogo koristnega.

Vsak četrtek popoldan je na šoli en razred prost in je to edina prilika, ko lahko delamo.

Dečki smo sedaj risali na lesene krožnike grbe naših republik, oblikovali smo razne stvari iz gline in izdelovali različne predmete iz vezanih plošč. Deklice so izrezovale okraske za novoletno jelko in delale razne izdelke iz tekstila. Pri krožku pripravljamo tudi ilustracije za naš šolski list »Najdihojco«. V načrtu imamo tudi izdelovanje učil, ki jih bomo rabili pri pouku fizike.

Med delom se večkrat tudi nasmejemo, šalimo in nam tako čas tehničnega pouka vse prehitro mine.

Pri delu pa nas zelo ovira pomanjkanje materiala in denarnih sredstev za nakup orodja. Zelo veseli smo bili, ko se je dedek Mraz letos spomnil tudi našega tehničnega krožka in nam poslal 5.000 dinarjev. Pošiljamo mu na naslov Občinskega odbora ZPM v Ptuj našo pristrčno zahvalo.

Ob koncu leta bomo priredili razstavo naših izdelkov, da si jih bodo mogli ogledati tudi naši starši.

Še miško bi lahko slišali, ko nam je tovarišica učiteljica čitala nekaj najvažnejših odstavkov iz Jurčičevega »Domna«. Vsak odstavek smo morali potem obnoviti s svojimi besedami. Ko je tovarišica učiteljica vprašala nekega našega součenca, je la seveda takoj vstal in se tako-le odrezal:

»Prostim, nisem bil včeraj v šoli!«

Katarina Paveo 6. a razred

— IZ NAŠE VASI —

Mauta

Metličar Marija 6. a razred

Pri Slovencih je ohranjenih še mnogo starih običajev, ki so skoraj v vsaki vasi drugačni. Ker je sedaj čas, ko se ljudje najbolj ženijo, bom opisala običaj pri »mauti«.

Ko gre ženin pred poroko po nevesto, napravijo njeni prljateljci na poti, po kateri se bodo svatje peljali k poroki, takoimenovano »mauto«. Preko ceste potegnejo verigo. Ob njej postavijo mizo. Lepo jo pogrnejo in postavijo nanjo steklenico vina. Pri najbližji hiši si izposodijo lopar. Nanj napišejo na eno stran ceno, za katero so pripravljene nevesto prodati ženinu. Na drugo stran loparja napišejo isto številko, a v milijonih. Ko se svatje pri verigi ustavijo, jih najprej pozdravi veseli harmonikar s poskočno »vižo«. Eden našemljenih fantov se dela zelo jeznega in očita ženinu, da hoče odpeljati iz vasi najlepšo rožico. Po dolgem prerekanju, ki pa ni pravo kreganje, se »šrangarji« omehčajo in nazadnje le pristanejo na to, da ženin nevesto odkupi. Šele sedaj se prične pravo barantanje, ki traja tako dolgo, dokler se ne pogodijo za pravo ceno, ki je napisana na drugi strani loparja. Če so svatje le preveč »slisnjeni« in vržejo na mizo le nekaj stotakov, jih fantje vseeno spustijo naprej, a pri tem prav glasno govorijo: »Oni že vedo, koliko je vredna . . .!« Po opravljeni »mauti« gredo fantje v gostilno. Če so dobro »tržili«, povabijo tudi vaška dekleta in potem plešejo in pijejo.

Košicnbal v naši vasi

Danica Nahberger 8. razred

Zimski večeri v naši vasi so lepi in veseli zlasti kadar se zbere mnogo vaščanov pri skupnem delu. Eno takih opravil je luščenje bučnic. Gospodinja že prej bučnice navlaži, da gre potem delo hitreje od rok. Ko pridejo »lušarji«, jih na mizi že čaka velik kup bučnic.

Vsi sedejo okrog mize in prično luščiti. Nekateri so pri tem delu tako spretni, da jih je veselje gledati. Pred luščarji rastejo kupčki izluščenih zelenih jedrc, na tleh pa zevajo prazne, bele lupinice. Med delom si pripovedujejo šaljive pravljice, pojejo vesele pesmi in se gredo »kapucinarje«. Vmes se oglasi še gospodinja in reče pol za šalo, pol za res: »Pa nikar ne jejte bučnic! Kdor jih je, dobi ušil!«

Najlepše je luščenje zadnji večer, ko se delo zaključi. Za takrat si prihranijo najmanj dela. Opravijo ga tudi kar se da hitro, da ostane več časa za veselje. Ko poberejo z mize zadnje bučnice, zahrešči pod okni harmonika. Lupinic po tleh pa ne pometejo, ker morajo po njih plesati. Gospodinja prinese na mizo kvinton, hleb boljšega kruha, suhega sadja ali pa orehov. Z mesom pa ob takih prilikah ne gostijo. Ko stopi harmonikar v sobo, ga sprejmejo z velikim hru-pom. Takoj se začne ples, ki traja dolgo v noč. Temu zaključnemu domačemu plesu pravimo pri nas »košicbal«.

Gotovo so izumili že tudi take stroje, ki opravijo delo človeških prstov mnogo hitreje, ali pa bodo začeli gojiti le tako vrsto buč, katerih zrna ni treba luščiti. Takrat bo tudi konec naših »košicbalov«.

Hajdinski »kuglč«

Danica Jakomini 8. razred

V Spodnji Hajdini stoji na »kuglčku« gasilski dom. Prav ob njem je majhna trikotna trata, ki meji na vseh treh straneh na cesto. Tu se zbiramo hajdinski otroci, saj nam je to najbolj priljubljeno igrišče. Čeprav je tu zaradi gostega prometa precej nevarno, se doslej na tem mestu še ni zgodila nobena nesreča.

Zelo me je iznenadilo, ko nam je tovarišica profesorica pri zgodovinskem pouku povedela, da je bilo na tem »kuglču« staro-slovansko pokopališče. Grobove je odkril leta 1907 Ptujčan Pollak. Slovani, ki jim je bilo vzhajajoče sonce eno izmed mnogih božanstev, so pokopavali svoje mrličke tako, da so bili z glavami obrnjeni proti vzhodu. V grobove so jim dajali tudi razne nakitne predmete: obsenčne obročke, prstane in uhane. Vse take in podobne predmete, ki so jih našli v teh grobovih, so prenesli v Ptujski muzej, kjer si jih lahko ogledamo.

Kadar grem mimo našega »kuglča«, ali če se na njem igramo, se vedno spomnim na te grobove. Pa ne mislite, da me je morda strah!

Draga Jožica, dragi učenci - »mučenci«,

ki o sebi pravite, da niste »geniji« v svetu števil — dodatno k obveznim matematičnim šolskim nalogam, ki vas gledajo s tako »velikimi« očmi . . ., še tri orehe s tega lepega področja.

1. Ali je mogoče, da predstavlja številka 2 večjo vrednost, kot številka 9? Kdaj?
2. Pleskar prepleska sobo v treh dneh. Koliko dni rabi ta pleskar za pleskanje sobe, ki je še enkrat tako dolga, še enkrat tako široka in še enkrat tako visoka kot je prva?
3. Napiši s petimi enakimi številkami vrednost 100!

Pridni matematiki, ki bodo vse tri naloge pravilno rešili, smejo spoznati še neko koristno računsko zanimivost. Dobro vam bo lahko služila, če boste iskali napako, ki ste jo naredili pri množenju večmestnih števil z večmestnimi števili. Postopek je lahek in vas bo gotovo zabaval.

Primer za množenje: $8.312,65 \text{ kg} \times 325$

Ko račun izvršiš, dobiš zmnožek 2.701.611,25 kg. Pravilnost tega rezultata preveriš tako, da sešteješ najprej številke v množencu ($8 + 3 + 1 + 2 + 6 + 5$). Dobil si vsoto 25. Seštetj moraš še številke v tej vsoti ($2 + 5$). Dobil si novo vsoto 7, ki je novi množenec! Prav tako postopaš tudi pri množitelju. Takole: $3 + 2 + 5 = 10$. Tudi ti dve številki moraš seštetj in dobiš novi množitelj ($1 + 0 = 1$). Množiti moraš sedaj novi množenec z novim množiteljem. Torej $7 \times 1 = 7$. Ta številka 7 je kontrolna številka in jo moraš, če si množenje pravilno izvršil, dobiti tudi v zmožku. Seštej torej številke v zmožku: $2 + 7 + 0 + 1 + 6 + 1 + 1 + 2 + 5$. Dobil si vsoto 25. Tudi obe številki tega dvoštevilčnega števila moraš seštetj ($2 + 5 = 7$). Dobil si torej 7 in sedaj si se prepričaj, da si množenje pravilno izvršil.

Ali ni to zanimivo, zabavno, tudi koristno?

Ta način ugotavljanja pravilnosti računске operacije lahko uporabite tudi pri deljenju! (Ne pozabite na ostanek in ne hodite mi preblizu — prepado!)

Vaša učiteljica matematike

Domoznanski oddelek
371
NAJDIHOJCA
1959/1960

373.3(497.12 Hajdina)

0208831,2

KNJIZNICA IVANA POTRGA PTUJ

COBISS ◦